

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 10.07.1962, sp. zn. 7 Tz 58/61, ECLI:CZ:NS:1962:7.TZ.58.1961.1

Číslo: 15/1962

Právní věta: Náhradu za neoprávněný odber elektriny odberateľovi nie je možné určiť podľa voľného uváženia, lebo v tomto prípade výška nároku je určená špeciálnym právnym predpisom, tj. vyhláškou ministerstva palív a energetiky čí. 83/1955 Ú. v. Ak nejaký právny predpis nariaďuje ako určiť výšku náhrady spôsobenej škody, nemožno v rozpore s týmto určiť náhradu podľa voľnej úvahy súdu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 10.07.1962

Spisová značka: 7 Tz 58/61

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Adhezní řízení, Náhrada škody

Předpisy: 141/1961 Sb. § 228 odst. 1
§ 272

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd v Trebišove uznal obžalovaného okrem iného vinným trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve a zaviazal obžalovaného podľa § 228 odst. 1 tr. por., aby nahradil poškodeným Energetickým rozvodným závodom n. p. v Košiciach sumu 29 859,- Kčs.

Krajský súd v Košiciach okrem zmeny výroku o vine a trestu zrušil aj výrok o povinnosti nahradiť škodu a zaviazal obžalovaného na náhradu škody uvedeným energetickým závodom v sume 4928,- Kčs.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona, podanú predsedom Najvyššieho súdu, uvedený rozsudok krajského súdu okrem iného vo výroku o povinnosti obžalovaného nahradiť škodu zrušil a Krajskému súdu v Košiciach nariadil, aby o povinnosti obžalovaného nahradiť spôsobenú škodu znova konal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Krajský súd správne zistil, že obžalovaný, odberateľ elektrického prúdu, začiatkom roku 1960 vykonaním nedovolených manipulácií na elektromeroch vo svojom byte odoberal pre svoje spotrebiče presne nezistené množstvo elektrického prúdu bez registrácie a tým poškodil Energetické rozvodné

závody n. p. Okresná správa v Košiciach. Ani podľa nesprávnej štylizácie rozsudku krajského súdu sa nedá presne zistiť, v akom čase a koľko elektrického prúdu použil obžalovaný pre seba bez registrácie, teda bez zaplatenia. Krajský súd sám vo svojom rozsudku, používa zvratu: „najmenej“ v čiastke 4928,- Kčs a len podľa okolností prípadu zisťuje asi približné množstvo takto nedovolené odobratého prúdu.

Za takéhoto stavu krajský súd potom rozhodujúc o náhrade škody určil výšku škody podľa voľného uváženia prihliadajúc pritom ale aj na ustanovenia vyhlášky Ministerstva palív a energetiky č. 83/1955 Ú. v. Náhradu za neoprávnený odber elektriny nie je však možné určiť podľa voľného uváženia, lebo v tomto prípade výška nároku je určená špeciálnym právnym predpisom. Podľa vyhlášky Ministerstva palív a energetiky čí. 83/1955 Ú. v. množstvo elektrickej energie pri neoprávnenom odbere sa zisťuje tak, že sa uvažuje plné zaťaženie všetkých u odberateľa zistených spotrebičov, a to pri svetelných počas najmenej 5 hodín denne a pri ostatných spotrebičoch počas najmenej 8 hodín denne. Takto určená denná spotreba sa násobí počtom dní neoprávneného odberu, a ak nemožno zistiť celkové obdobie neoprávneného odberu - ako v súdenom prípade, - počíta sa odber najmenej za 60 dní.

Podľa § 228 odst. 1 tr. por. ak súd uzná obžalovaného vinným, prizná poškodenému nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom proti obžalovanému, ak nárok a jeho výška sú výsledkami trestného konania odôvodnené.

V súdenom prípade obžalovaný bol uznaný správne vinným preto, že rozkrádal elektrický prúd, teda majetok v socialistickom vlastníctve. Tým vznikol záväzok obžalovaného k náhrade škody zapríčinennej úmyselným konaním. Je preto nárok poškodeného proti obžalovanému na náhradu škody daný. Krajský súd preto čo do tejto okolnosti správne konal. Pokiaľ ale určil výšku nároku poškodeného, nekonal podľa platného právneho predpisu. Krajský súd síce z predpisov uvedenej vyhlášky vychádzal čo do zistenia doby, za ktorú určil náhradu, lebo robil tak na 60 dní, ako vyhláška predpisuje, nesprávne ale podľa voľnej úvahy, v spise ničím nepodloženéj, určil len polovicu škody, ako správne mal určiť. Ako už bolo uvedené, ak nejaký právny predpis nariaďuje ako určiť výšku náhrady spôsobenej škody, nemožno v rozpore s týmto určiť náhradu podľa voľnej úvahy súdu. Preto aj v súdenom prípade, keďže vzhľadom na uvedený právny predpis v § 19 cit. vyhlášky je uvedený presný spôsob vypočítania výšky škody, ktorú obžalovaný mal nahradiť, nemohol súd odchylné od tohoto predpisu pre potreby adhézneho konania, tj. z hľadiska občianskoprávnej zodpovednosti obžalovaného k náhrade škody určiť výšku škody voľnou úvahou v polovici uvedenej zákonnej výšky aj keď pokiaľ ide o výrok o vine z hľadiska trestnej zodpovednosti čiastka uvedená podľa cit. vyhlášky nie je smerodajná, lebo tam treba vychádzať iba z čiastky, pokiaľ je výsledkami dokazovania zistená.

Krajský súd preto porušil zákon v ustanovení § 228 odst. 1 tr. por.

Bolo preto treba vysloviť, že v uvedenom ustanovení bol porušený zákon a keďže predseda Najvyššieho súdu vo svojej sťažnosti pre porušenie zákona podanej v lehote v § 272 tr. por. predpísanej navrhol aj nápravu chybného rozhodnutia, bolo treba chybný výrok krajského súdu zrušiť a tomu nariadiť, aby aj čo do tejto okolnosti znovu konal a rozhodol. V novom konaní, pokiaľ ide o povinnosť obžalovaného nahradiť škodu spôsobenú trestným činom, krajský súd bude musieť postupovať podľa predpisov vyhlášky ministerstva palív a energetiky čí. 83/1955 Ú. v. vypočítať škodu spôsobenú neoprávneným odberom elektrického prúdu a rozhodnúť o náhrade škody podľa § 228 odst. 1 tr. por.

Pozn.: Výše náhrady škody, stanovená podľa vyhlášky, nemôže byť rozhodujúci pro stanovení rozsahu zodpovednosti. Pri zisťovaní, zda jde o trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastníctví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) tr. zák., nebo pouze o provinění, je rozhodující škoda skutečně způsobená, pokud byla výsledky dokazování zjištěna. Rozsah škody takto zjištěné, má také

význam pro úvahy o trestu.